

Підсекція «Комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів»

УДК.7.012:725.84

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧОГО СЕРЕДОВИЩА, ЩО СТИМУЛЮЄ ДІТЕЙ ДО ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Аспірант О. І. Малік

Науковий керівник д. арх., проф. В. А. Абизов
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – визначити принципи організації дитячого середовища, що стимулює дітей до ігрової діяльності. Завдання: проаналізувати наукові джерела за темою дослідження; розглянути приклади реалізованих проєктів дитячих ігрових зон; визначити принципи організації дитячого середовища, що стимулює дітей до ігрової діяльності.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є дитяче ігрове середовище. Предметом є функціонально-естетичні принципи організації дитячого середовища.

Методи та засоби дослідження. Аналіз літературних джерел за темою дослідження; критичний та порівняльний аналіз досвіду проєктування дитячих ігрових зон; синтез для визначення принципів організації дитячого середовища.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання визначених принципів при проєктуванні дитячого ігрового середовища.

Результати дослідження. На основі аналізу наукових джерел за темою дослідження та досвіду проєктування дитячого ігрового середовища визначені наступні принципи його організації, що стимулюють дітей до ігрової діяльності.

Єдина ідейна інтер'єрна концепція. Дитяча ігрова діяльність базується на емоційних коливаннях, тому для її стимулювання важлива наявність приязного середовища. Ця мета повинна бути досягнена формуванням цілісного позитивного образу всього простору, який поєднується єдиною ідеєю та легко впізнається дитиною. Така єдність досягається комплексним компонуванням значеннєвих, функціональних, композиційних та естетичних компонентів. Отже, цілі та завдання ігрової діяльності повинні формувати образ середовища.

Аналогія міської системи. Розгляд кращих світових прикладів організації дитячого ігрового простору, дає змогу побачити, що одним із популярних прийомів їх організації є конструювання площини за аналогією із міською системою. Її будова проста та ефективна: в центрі розташована площа, що уособлює головний суспільний простір, навколо якого сформована мережа вулиць та функціональних зон для окремих видів ігрової діяльності.

Інтуїтивна зрозумілість рухової динаміки. Для дизайну ігрового середовища однією з головних вимог є зрозумілість і доступність використання. Будь-яка дитина повинна легко взаємодіяти із ігровою системою. Якщо дитині буде незрозуміло або важко розбиратися з обладнанням, вона втратить інтерес та відмовиться від нього. Отже, будь-який ігро-простір повинен бути зрозумілим для дітей на рівні інтуїції.

В цьому контексті важливим є логічна, ясна та впорядкована організація ігрового середовища. Отже, необхідно уникати проєктування шляхів, що ведуть у нікуди або можуть перешкодити ігровій діяльності. Також, бажана організація шляхів, які дозволять дітям самостійно (без допомоги дорослих) інтуїтивно рухатися від однієї ігро-зони до іншої. Інакше, через контроль поведінки, відбувається швидка втрата мотивації.

Максимізація використання середовища. З метою підвищення поліфункціонального експлуатування ігрового простору необхідним є його насичення різними функціональними зонами. Важливим є організація вільного вибору дитиною ступеню власної залученості в процес ігрової взаємодії. Для цього варто застосовувати систему відокремлених та відкритих міні-просторів для діяльності в малих або великих групах. Наголосимо, що для забезпечення психологічної рівноваги небажаним є використання великих приміщень, оскільки значний простір створює оптичну дистанцію між дитиною та ігровим обладнанням. Також такі середовища не відповідають дитячим потребам: візуально знати розташування приміщення,

досягати там цілей, добре орієнтуватися, постійно рухатися. Окрім того, великий простір провокує відчуття психологічної затиснутості через велике скупчення інших дітей. Проте таке ж відчуття (а також роздратування та тривогу) викликає занадто маленьке середовище, переповнене ігровим обладнанням.

«Гра на випередження». Планування ігрового середовища повинне обов'язково враховувати психолого-вікові можливості дітей та створювати умови, при яких функціональна складність елементів дещо випереджає наявний рівень дитячого розвитку. Завдяки цьому буде забезпечуватись розвиток формуючих факторів, що перебувають на стадії дозрівання. Тобто, якщо ігрове обладнання вимагає від дитини використання лише наявних навичок, то формування наступних буде ускладнене. Отже, ігровий простір повинен бути джерелом нових знань та вмінь, що позитивно вплине на всебічний розвитку особистості дитини.

Унікальність ігрового середовища. Швидкому залученню дітей в ігрову діяльність сприяє наявність в інтер'єрі функціонально знайомого обладнання. Проте для формування пізнавальної активності та стимулювання творчої діяльності варто наповнювати ігро-простір новими незнайомими елементами. При цьому необхідним є збереження балансу між віковими можливостями та не типовістю ігро-компонентів. Впровадження нових інформаційних каналів в ігровому інтер'єрі сприятиме активному психо-фізіологічному розвитку дитини.

Також, бажано застосовувати універсальне ігрове обладнання, що має багатовекторне використання та пристосування, оскільки багатопрофільні елементи успішно розкривають особисті здатності дитини. Це відкриє нові шляхи спілкування дитини з ігровим середовищем. Отже, необхідним є конструювання нетипового ігро-простору, в якому характерні класичні форми співпрацюють із унікальними образами.

Використання природних елементів в інтер'єрі. Останнім часом все більшу популярність у дизайнерів знаходить ідея єднання дитячого простору із природою, так званий «еко-стиль», який не лише передає відчуття єдності із природою, а й привносить у простір естетику та гармонію. Наближеність ігрового середовища до природи відкриває нові можливості в плані розширення дитячої сфери інтересів, а саме – дослідження різноманіття оточуючого світу.

На сьогодні даний стиль асоціюється із найпрогресивнішими розробками в області дитячого інтер'єру, його основні вимоги: повітря і світло; природна колірна гамма; природні матеріали.

Висновки. Проаналізовані наукові джерела за темою дослідження, розглянуті приклади реалізації проектів дитячого ігрового простору, що дало змогу визначити принципи організації дитячого ігрового середовища що стимулює дітей до ігрової діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тімошова О. Є. Регламентация вимог до дитячих майданчиків як запорука безпечного відпочинку [Текст] / О. Є. Тімошова ; наук. кер. О.О.Карпіщенко // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф., м. Суми, 24–26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми: СумДУ, 2013. – Т.4. – С. 95-96.
2. Риттельмайер К. Архитектоника школы: как ученики переживают краски и формы. – Калуга: Духовное познание, 1998. –120 с.
3. Губина О. В. Хмелевский Ю. П. Принципы организации интерьерного пространства для досуга детей младшего школьного возраста / О. В. Губина, Ю. П. Хмелевский // Академический вестник УРАЛНИИПРОЕКТ РААСН. 2016. – № 4. – С. 96 – 100
4. Кияненко К. Уроки архитектуры Германа Хертцбергера [Электронный ресурс] // Архитектурный вестник. 2010. №5 (116). – Режим доступа: <http://archvestnik.ru/node/2213>
5. Рунге В. Ф. Эргономика в дизайне среды: Учеб. пособие для вузов / Манусевич Ю. П. М. : Архитектура-С, 2005. – 327 с.